

EL LLENGUATGE

Els textos

Es noms i els adjectius acabats en *sc*, *st* i *xt*, fan el plural afegint una *s* o la terminació *os* a la forma del singular. Ex.: *bosc*, *boscs*, o *boscós*; *disc*, *discs* o *discos*; *gust*, *gusts* o *gustos*; *trist*, *trists* o *tristos*; *text*, *texts* o *textos*; *pretext*, *pretexts* o *pretextos*. Tant podem dir, doncs, *els boscs mediterranis* com *els boscós mediterranis*, *uns dies trists* o *uns dies tristos*, *uns texts difícils* com *uns textos difícils*, i no és gens estrany que siguin molts els qui usin de bon grat d'aquesta facultat de triar, en aquest cas, i optin decididament per les formes *boscós*, *tristos* i *texts*, que són les usuals del llenguatge parlat, amb què aconseguen uns textos més fluids i desproveïts d'enclavament.

Malgrat que la norma gramatical que acabem d'exposar és ben coneguda i hom la pot trobar a tots els manuals de gramàtica, no deixa d'haver-hi qui creu que els plurals *boscós*, *discos*, *arbustos*, *compostos*, *cavallerescos*, *texts*, etc., són formes tolerades en el llenguatge col·loquial, talment com, per exemple, *bojos*, *rojos* o *desitjos*, és a dir, amb un grau de correcció inferior als plurals formats amb la simple addició d'una *s*, *boscs*, *discs*, *arbusts*, i que aquestes formes serien, en tot cas, les úniques que caldria utilitzar en la llengua científica, en l'alta prosa literària, en el llenguatge noble i

elevat, que es volgués subjectar a les normes gramaticals més estrictes. Però aquesta és una idea errònia que convé desfer. El llenguatge acadèmic, per dir-ho d'una manera ben general, admet perfectament tots aquests plurals en *-os*. I si prenem com a model de llenguatge acadèmic el del Diccionari Fabra —anomenat també, sovint, Diccionari acadèmic—, observem que no hi manquen aquests plurals, que en molts casos alternen, àdhuc tractant-se d'un mateix nom o adjectiu, amb els formats amb l'addició d'una *s*. Així, per exemple, trobem *arbustos* a *anacardiàcies* i *arbusts* a *arç*; a *pantomima* trobem tres vegades el plural *gests*, però al mateix article *gest* i a *gesticular* hom ha optat per la forma *gestos*, a *haver* llegim *els temps composts* i, en canvi, a *descompondre* trobem *els elements compostos*. Hi podem llegir, encara, els plurals *disgustos*, *tristos* i *frescos* (*vestits frescos*, *ous frescos*) els articles respectius, i *textos* a *hermenèutic*. I no manca a *test* el conegut aforisme popular *Els textos s'assemblen a les olles*, el qual, és clar, no podia pas ésser altrament.

Albert Jané